

Utrecht, 6 maart 2022

Betreft: Internetconsultatie herziening opleidingseisen Geneeskunde

Geachte ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Graag reageren wij, de onafhankelijke nationale belangenbehartiger van geneeskundestudenten en federatiepartner van de KNMG, middels deze brief op de consultatie aangaande het actualiseren van de opleidingseisen voor het artsenberoep. Specifiek zouden wij hierbij het thema *Planetary Health*, dan wel in enge zin de gezondheidseffecten van klimaatverandering en verduurzaming van de zorg, onder de aandacht willen brengen.

Verleden jaar verscheen ons onderzoeksrapport *Klimaatverandering & Verduurzaming*¹ naar aanleiding van onze enquête onder geneeskundestudenten. Hieruit bleek dat 72% van de geneeskundestudenten meer aandacht voor de gezondheidseffecten van klimaatverandering zou willen binnen het geneeskundecurriculum. Bovendien gaf 70% van de studenten aan dat zij een rol zien voor artsen in de verduurzaming van de zorg en een verantwoordelijkheid om de gezondheidsrisico's van klimaatverandering te benadrukken in het klimaatdebat.

Een vergelijkbare kijk op verantwoordelijkheid voor artsen kwam naar voren in de concept-KNMG Gedragscode voor artsen² die in oktober 2021 ter consultatie werd aangeboden. Nadrukkelijk stond vermeld: "Als arts ben je je bewust van de relatie tussen gezondheid, klimaat en milieu. Je zet je in voor een duurzame zorgsector en gezonde leefwereld." In de toelichting werd zowel gewezen op het belang om de link tussen gezondheid en klimaat en milieu te signaleren en uit te dragen – zij het op individueel of op populatieniveau – als op de verantwoordelijkheid om je als arts in te zetten voor een duurzame zorgsector.

Manieren om bovenstaand thema binnen het geneeskundecurriculum te integreren – ook zonder dit substantieel te verzwaren – zijn onder andere door leden van onze projectgroep gepubliceerd in het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*³. Bovendien hebben geneeskundestudenten bijgedragen aan een implementatiehandreiking om *Planetary Health* in universitaire zorgopleidingen te

---

¹ De Geneeskundestudent. *Klimaatverandering & Verduurzaming: De kijk van geneeskundestudenten* Utrecht: 2021.

² KNMG. *Concept-KNMG Gedragscode voor artsen (versie oktober 2021, beschikbaar gesteld voor consultatie)*. Utrecht: 2021.

³ Van Bree EM, Mattijsen JC. *Klimaatverandering verdient meer aandacht in onderwijs*. *Ned Tijdschr Geneeskd*. 2022;166:D6455

integreeren, momenteel ter goedkeuring bij de opdrachtgever: uw eigen ministerie. Ook in de internationale literatuur verschenen reeds uitwerkingen van Planetary Health binnen het medisch onderwijs, zoals het verleden jaar verschenen *consensus statement* van de Europese vereniging voor medisch onderwijs⁴. Het lijkt ons dan ook belangrijk om Planetary Health expliciet op te nemen in de herziening van de opleidingseisen Geneeskunde.

Ons is bekend dat onder andere de commissie Zorg voor Klimaat een nauwgezette reactie op deze consultatie heeft ingediend. Wij onderschrijven deze reactie volledig en zouden aanvullend de volgende suggesties onder de aandacht willen brengen:

- 1) Het expliciet maken van de rol van de arts in het kenbaar maken van en handelen naar de link tussen gezondheid, klimaat en milieu. De termen *klimaatadaptatie* en *-mitigatie* zijn hierin belangrijke begrippen en passen goed bij de competentie 'maatschappelijk handelen'.
- 2) Het nadrukkelijk maken van de koppeling tussen de competentie 'leiderschap' en het realiseren van een gezonde leefomgeving en duurzame zorgsector. Dit vereist leiderschap op de werkvloer en leiderschap voor gezondheidsbevordering/beploitvoering van lokaal tot nationaal niveau.
- 3) Het inzetten van 'medische deskundigheid' voor de realisatie van zogeheten *co-benefits*: vlakken waarop interventies, adviezen, of besluiten zowel de preventieve gezondheidszorg als de klimaat-/milieucrisis ten bate komen.

Vanzelfsprekend denken wij graag met u mee hoe Planetary Health binnen de herziening van de opleidingseisen te verweven is, zoals wij dit momenteel samen met het Interfacultair Medisch Studentenuverleg, IFMSA-NL en de O&O-studentadviseurs van de NFU aan de OCG-vergadering hebben aangeboden.

Hartelijke groet,

Namens de projectgroep Duurzaamheid van De Geneeskundestudent,

Egid van Bree

---

⁴ Shaw E, Walpole S, McLean M, et al. AMEE Consensus Statement: Planetary health and education for sustainable healthcare. *Med Teach*. 2021;43(3):272-86